

ליל שבת קודש פרשת וארא ה'תשס"ט

היות שמוהרא"ש נ"י אך חזר מארץ ישראל בערב שבת בבוקר לכן לא התאספנו יחד בליל שבת קודש אחר הסעודה.

בוקר שבת קודש פרשת וארא ה'תשס"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה ממלך וקיסר מעשה ב' דף כ', עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל מספר, ויש אילן, שאם היה אותו האילן נשקה, לא היה נשאר ממנו (היינו מן השדים) כלום, כי האילן הם נשמות ישראל שנמשלים לאילן ועץ, וכמו שכתוב (דברים כ') כי האדם עץ השדה, וראוי לכל יהודי לצמוח לאילן גדול, ולהוציא פירות טובות ומתוקות, כי אם היו משקים נשמות ישראל עם מימי התורה, והיו כולם לומדים תורה לשמה, לשם אל עולם, לא היה נשאר מן השדים כלום, ואפילו השדים שנבראו מעוונותיו חס ושלום, כגון מפגם הברית רחמנא ליצלן, שבורא שדים ומשחיתים שנוקמים בו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קמ"א), אבל כשאדם לומד תורה, אזי התורה מכפר עליו, ומבטל כח השדים לגמרי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה כ"א). מכיון שקבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם, ולכן השדים מנסים לבטל אדם מן התורה, כי הם יודעים שהתורה מכניע אותם לגמרי.

על כן עומדים יום ולילה מאתנו, שחופרים ואינם מניחים מים להאילן, כי השדים מטכסים כל מיני עצות לבטל אדם מן התורה ביום ובלילה, ומטרידים אותו עם כל מיני עסקים של הבל כדי שלא ילמוד תורה, ואפילו בשעה שיושב ולומד מפריעים אותו מללמוד כראוי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:) האי דוחקא דכלה מינייהו, שהדוחק וההפרעה שיש בשעת דרשת החכם, בא מהם, היינו

מהשדים, כי יודעים שתורה לשמה הורג אותם לגמרי, ולכן עושים צר ודוחק כדי שלא ילמדו כראוי, אבל כשמתגברים כנגדם מבטלים אותם לגמרי.

ושאל אותו: למה עומדים יום ולילה? כיון שחופרים פעם אחת למנוע המים, די, השיב לו: שיש בינינו מדברים, ואלו המדברים הולכים ועושים מחלוקת בין מלך זה למלך אחר, ועל ידי זה נעשה מלחמה, ועל ידי זה נעשה רעידת הארץ, ונופל האדמה שסביבות החפירה, ויוכל לבוא מים להאילן, על כן עומדים תמיד לחפור כנ"ל, כי זה לעומת זה עשה האלקים, וכמו שיש מלכים בין נשמות ישראל, שהם הצדיקים אמיתיים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (גיטין ס"ב). מאן מלכי רבנן, ונשמות ישראל המקורבים אליהם נקראים בני מלכים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ז). כל ישראל בני מלכים הם, כמו כן זה לעומת זה, יש בין השדים מלכים, שהם מנהיגים ומפורסמים של שקר, שנקראים שדין יהודאין (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ח), שאינם יודעים להנהיג את עצמם, ומכל שכן אינם יודעים להנהיג את אחרים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"א), ובמקום להכניס תורה ויראת שמים במקורביהם, גורמים להם לדבר לשון הרע ורכילות על מלך ומנהיג זה ועל מלך ומנהיג אחר, וכולם נעשים "מדברים", היינו מדברי לשון הרע ורכילות רחמנא ליצלן, וגורמים מחלוקת גדול בין המלכים, כי כל אחד צועק שהמלך שלו הוא מלך אמיתי, וכל מלכים אחרים הם שקרנים, וכן אומרים האחרים, ונעשים מלחמות ומחלוקות גדולות בין המלכים, ונעשים רעידת האדמה, ואז דייקא יכול להגיע מים אל האילן, היינו תורת אמת אל נשמות ישראל, כי כשבני אדם רואים שכל המנהיגים של שקר גורמים מחלוקות ומלחמות בין מקורביהם, אזי מתחילין להתבונן ולהכיר שהם רק שדים יהודאין, ואין בהם שום תועלת כלל, ואזי נתעוררים לחפש אחר מלך ומנהיג אמיתי שיכול ללמוד עמהם תורת אמת, ולהשקות אותם עם מימי התורה, כי שורש מחלוקות הסטרא אחרא, הוא מהמחלוקות שיש בין הצדיקים, ובין התנאים והאמוראים, שזה מטמא וזה מטהר, ומזה יוצא כל התורה, ורק אחר כך משתלשל מחלוקות של הסטרא אחרא הבאה מלשון הרע ורכילות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד), ולכן כשנתעורר מחלוקות בין השדין יהודאין בעצמן, נתגלה השקר שלהן, ויכול להגיע מים ותורה אל האילן.

וכשנעשה מלך בינינו, עושים לפנינו כל הליצנות ושמחים, זה מתלוצץ איך הזיק תינוק, והיולדת מתאבלת עליו, וזה מראה ליצנות אחרות, וכן כמה מיני ליצנות, כי אצל השדים והסטרא אחרא העיקר היא ליצנות, שהוא פתח המזומאה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ד). הבא לטמא פותחין לו, שנאמר (משלי ג') אם ללצים הוא יליץ, וליצנות הוא מקום השדים שהוא הגיהנום, וכמו שאמרו חכמינו

הקדושים (עבודה זרה י"ח): כל המתלוצץ נופל בגיהנום, כי על ידי ליצנות מגיע אל פתח המזמאה והגיהנום ונופל לתוכה רחמנא ליצלן, ועיקר קליפת השדים להתלוצץ מבני אדם ולהזיק אותם, וזה התפארות שלהם, שהועילו להזיק איזה בן אדם רחמנא ליצלן, וכן הוא אצל שדין יהודאין ומנהיגים של שקר, שדרכן להתפאר שהענישו איזה בן אדם שלא החזיק עמם, ובאמת אין זה נקרא מעניש אלא מזיק (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), כי הם מזיקים כמו השדים, וצריכין ליזהר מהם מאד.

וכשהמלך בא בתוך השמחה, הוא הולך ומשייל עם השרי מלוכה שלו, ומנסה עצמו לעקור האילן, כי אם לא היה האילן כלל, היה טוב לנו מאד, ומחזק לבו מאד כדי לעקור האילן כולו, כי הכיסופין של הסטרא אחרא לרדוף אחר נשמות ישראל ולעקור אותן משורשן רחמנא ליצלן, והם רודפים אחר הנשמות הגדולות דייקא, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוכה ג"ב) כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו, וכמו שכתוב (ויאל ב') כי הגדיל לעשות, ותמיד מנסים בכל כוחם לתפוס אותם ברשתם, ואדם צריך לעמוד על המשמר לינצל מהם.

וכשבא אל האילן, אזי האילן צועק מאד, ואזי נופל עליו פחד וחוזר לאחוריו, כי עיקר כוחו של איש ישראלי הוא בתפילה, ומשם ממשך כל חיותו, וכמו שכתוב (תהלים מ"ב) תפילה לאל חיי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ'), ועיקר עצתו של אדם נגד השדים והסטרא אחרא, הוא רק לצעוק אל השם יתברך מעומק הלב, וכמו שכתוב (איכה ב') צעק לבם אל ה', שזה היה עצתם של ישראל נגד פרעה וכל עמו, וכמו שכתוב (שמות ב') ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שוועתם אל האלקים מן העבודה, וכן על הים סוף (שמות י"ד) ויצעקו בני ישראל אל ה', כי בצעקתם הפילו פחד גדול על השדים והשרים רעים של מעלה והסתלקו מעליהם, וכל מה שאדם מרבה לצעוק ולהפלל אל השם יתברך, כן מסתלקין מעליו היצר הרע והסטרא אחרא, וזוכה לעלות ולהתדבק בהשם יתברך באמת, והקדוש ברוך הוא יעזור לנו לעסוק כל ימינו בתפילה ובהתבודדות כראוי, ונוכה לראות במפלת שונאינו, ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת וארא ה'תשס"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' כ"ח המדבר איך על ידי תורה שבעל פה מכירים ההבדל בין יהודי לגוי, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע, שיש חילוקים בין התורות, כי יש תורה שלא ניתנה אפילו לדרוש, ויש תורה שניתנה לדרוש ולא ניתנה ליכתב, ויש שניתנה ליכתב, וכמו שמצינו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (גמין ס:): 'דברים שבעל-פה אי אתה רשאי לאמרם בכתב', ומי שיודע להבחין ולהכיר בין התורות, איזהו ניתנה ליכתב, ואיזהו לא ניתנה ליכתב, הוא יכול להכיר את איש ישראלי בין האומות, ואפילו אם אחד מישראל עומד בין כמה אומות, יכול להכירו, וסוד זה מרמז בפסוק (הושע ח): "אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נחשבו" (ילקוט שם), היינו כשכותבין רובי תורת, הינו רב יותר מהראוי, דהיינו שכותבין מה שלא ניתן ליכתב, אזי "כמו זר נחשבו", היינו שאין יוכל להכיר את הישראל, וכמו זר נחשב אצלו, שנדמה לו לזר ולנכרי, וכן להיפוך, שיוכל למעות על הנכרי שהוא ישראל, כי עיקר ההבדל שבין ישראל לאומות הוא בבחינת מה שלא נתן ליכתב, בחינת תורה שבעל-פה (עיין שמות רבה תשא פרשה מ"ז הובא בתוספות גמין ס: ד"ה אתמוה, ועיי' ירושלמי פאה פ"ב), 'שבשביל זה ניתנה תורה שבעל-פה, מחמת שצפה שיהיו ישראל בגלות, ויעתיקו האומות לעצמן תורה שבכתב, על-כן ניתן לנו תורה שבעל-פה, שזה אינם יכולים להעתיק, מחמת שהוא בעל-פה', נמצא שעיקר ההבדל והיתרון של ישראל על האומות הוא בבחינת תורה שבעל-פה, שלא ניתן ליכתב, ויש בכל אחד ואחד מישראל חלק מבחינת תורה שבעל-פה, שלא ניתן ליכתב, ועל כן מי שמכיר בין התורות שניתנו ליכתב ושלא ניתנו ליכתב, הוא יכול להכיר בין ישראל לאומות, כי זה עיקר הבדלם, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר מעלת איש הישראלי ניכר על ידי התקשרותו אל תורה שבעל פה, היינו כפי שנחקק בו אמונת חכמים, ומאמין בהמסורה שנמסרה לנו מדור לדור עד משה מסיני, כי בתורה שבכתב לבד בלי תורה שבעל פה אין אנחנו יודעים פירוש שום מצוה ממצוות התורה, כמו למשל מצות תפילין, בתורה כתיב (דברים ו') וקשרתם לאות על ידיך והיו למזמנות בין עיניך, ובלי תורה שבעל פה אין אנחנו יודעים כלל איך התפילין נראים, ואיך לקשור אותם על היד ועל הראש, וכן בשאר מצוות התורה, ועל כן הקדוש ברוך הוא מסר לנו תורה שבעל פה, כדי

לבאר לנו כוונת המצוות, ועל ידי זה נהיו מובדלים לגמרי משאר אומות העולם, שהרי אינו בכתב, ולא יוכלו אומות העולם להעתיקה לעצמם, כמו שעשו לתורה שבכתב, נמצא שעיקר מעלת יהודי ניכר על ידי תורה שבעל פה, ועל ידי שאנחנו מבטלים דעתנו אל החכמים שקיבלו מסורת התורה איש מפי איש עד משה מסיני, וחוקקים בדעתנו אמונת חכמים, על ידי זה מתגלה מעלתנו לעין כל, אבל תיכף ומיד שאדם מזלזל בתורה שבעל פה, וסר מדברי חכמים חס ושלום, הוא נדמה לגוי שגם לו יש תורה שבכתב, שהרי נחקק עלי ספר, אבל אינו יודע שום פירוש ממצוות התורה, ואינו יודע רצונו יתברך בשום דבר, שזה פגם הקראים והצדוקים והבייתוסים שלא האמינו בדברי חכמים, ולבסוף יצאו מכלל ישראל לגמרי ונדמו לאומות העולם רחמנא ליצלן, כי רק יהודי המאמין בהשם יתברך ובדברי חכמים, יש לו קשר ושייכות אל התורה, כי יש לו תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והוא דבוק בהשם יתברך ובתורתו הקדושה, מה שאין כן בלי אמונת חכמים אין לו כלום, נמצא שעיקר ההבדל בין יהודי לגוי ניכר על ידי תורה שבעל פה דייקא, וכל מה שאדם מוסיף והולך בלימוד תורה שבעל פה, כן נחקק בו אמונת חכמים, ומאיר בו אור נשמתו, ומכירים את עוצם מעלתו, אשרי לו.

וזהו עוצם המעלה של העוסק בתורה שבעל פה בהתמדה גדולה, ולומד הרבה משניות וגמרא, בבלי ירושלמי תוספתא, פוסקים ושולחן ערוך, כי כל מה שאדם מקשר עצמו אל תורה שבעל פה, כן מתגלה מעלתו על שאר אומות העולם, וזוכה לדביקות אמיתי בו יתברך, כי כשאדם דבוק בתורה, הוא דבוק בו יתברך, וכמובא בזוהר (זוהר אחרי ע"ג) קודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא, ובפרט על ידי לימוד משניות מזכך נשמתו מאד, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ועל ידי לימוד משניות אדם נעשה משנ"ה למלך (תיקוני זוהר דף י"ד:), וגם זוכה ל"כסף משנה" (בראשית מ"ג), כי משנ"ה בגימטריא פרנס"ה, ומתפארים עמו בכל העולמות, וכה התורה פודה ומנקה אותנו מכל עוונותינו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה כ"א) אמר להן הקדוש ברוך הוא, מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה, מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימכם, ולכן אשרי המתמיד בתורה הקדושה, ובפרט בתורה שבעל פה ובלימוד משניות, כי אז יזכה לכל הברכות הגנוזות בתורה, ויחיה חיים טובים ומתוקים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מזהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות ח') ושמתי פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האות הזה, ופירש"י, ושמתי פדת, שיבדיל בין עמי ובין עמך, ויש להבין מהו ענין הפדות וההבדל בין ישראל לשאר עמים המרומו בפסוק זה, וגם מהו פירוש "למחר יהיה האות הזה"

על איזה "אות" הכתוב מרמז, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל יש לומר בטוב מעם ודעת, שהרי עיקר הבדל והפרש בין ישראל לאומות העולם הוא על ידי תורה שבעל פה, ויסוד תורה שבעל פה הוא ששה סדרי משנה, שמשם יוצא הגמרא בבלי ירושלמי ותוספתא, וכל הפוסקים רמב"ם טור ושולחן ערוך, ועל ידי תורה שבעל פה רואים ההבדל וההפרש בין נשמות ישראל לאומות העולם, כי נשמות ישראל יש להם אמונת חכמים, ומקבלים מסורות התורה מדור דור עד משה מסיני, מה שאין כן אומות העולם אין להם שום שייכות לזה, וזהו ושמתי פדות בין עמי ובין עמך, שהקדוש ברוך הוא נותן פדות והבדל בין עם ישראל לאומות העולם, והוא תורה שבעל פה, ומרמז באות ו', שהם ששה סדרי משנה, וזהו למחר יהיה האות הזה, היינו האות ו' המרמז על תורה שבעל פה, כי יש מחר לאחר זמן (תנחומא פרשת בא), וכשיקבלו נשמות ישראל תורה שבעל פה, אז יכירו כולם את החילוק וההפרש בין ישראל לגוי, שנשמות ישראל יש להם אמונת חכמים, והם מתדבקים בו יתברך על ידי לימוד תורה שבעל פה, ואין להם שום שייכות וקשר עם אומות העולם, וגם לעתיד לבא בעת הגאולה, יתכנסו הגלויות בזכות משניות ותורה שבעל פה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ז' ס' ג) אין כל הגלויות הללו מתכנסות אלא בזכות משניות, ולכן תיבת "פדות" בפסוק זה כתיב חסר ו', וכדאיתא בבעל המורים, שג' פעמים כתיב פדות בתורה, כאן ושמתי פדת חסר ו', ואידך (תהלים קי"א) פדות שלח לעמו, מלא ו', ואידך (שם ק"ל) והרבה עמו פדות, מלא ו', כי היום בעוונותינו הרבים לימוד משניות, שהוא יסוד תורה שבעל פה, מוזנח בעיני הבריות, ואינם מכירים מעלתה, אבל למחר בעת הגאולה יבינו כולם עוצם מעלתה, ודייקא בזכות ששה סדרי משנה יתקיים (תהלים קי"א) פדות שלח לעמו, שיתכנסו הגלויות בזכותה, וגם יתכפרו עוונות ישראל על ידי קבלת עול תורה, שזהו (תהלים ק"ל) והרבה עמו "פדות", וכתיב אחר כך, והוא "יפדה" את ישראל מכל עוונותיו, והשם יתברך יזכינו לעסוק הרבה בתורה שבעל פה, ובפרט בלימוד משניות, ונזכה לראות בקרוב בגאולתינו ובפדות נפשינו ובביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

